

Steve Dougherty: Barack Obama. Yes we can.

Amersfoort: Imago Uitgevers, 2008;
176 blz.; 14,95 euro;
ISBN 978-90-787-5603-3

Dit boek beschrijft in zeven hoofdstukken en met een overvloed aan foto's het leven van Barack Obama. Het eerste hoofdstuk gaat over het verschijnsel Obamania en beschrijft hoe de nieuwe president, zelfs al jaren voor de presidentsverkiezingen, vele harten wist te veroveren. Het leven van de jonge Obama ging echter niet altijd over rozen. Obama heeft zijn vader nauwelijks gekend; jaren later kwam hij erachter dat het merendeel van de verhalen die hij over zijn Keniaanse vader had gehoord, leugens waren. Vier jaar woonde hij met zijn moeder, stiefvader en halfzusje in Indonesië. Vervolgens bracht 'Barry', zoals Obama zich op de middelbare school liet noemen, een groot deel van zijn leven door op Hawaï, bij zijn oma en opa van moederskant. Daar werd hij geconfronteerd met racisme en worstelde hij met zijn eigen identiteit als kind van een Afrikaanse man en een Amerikaanse vrouw. Hij verhuisde naar het vasteland van de Verenigde Staten, om er eerst politologie en later rechten te studeren. Tijdens zijn rechtenstudie werd hij tot de eerste zwarte voorzitter van de *Harvard Law Review* gekozen. Voorts gaat het boek in op Obama's vroege politieke jaren, zijn gezin en zijn verkiezing tot senator in 2004. De laatste twee hoofdstukken van dit ietwat rommelige boek staan in het teken van Obama's weg naar het Witte Huis en 'de historische overwinning'. (M.d.L.)

Nicolas J. Cull: The Cold War And The United States Information Agency. American Propaganda and Public Diplomacy, 1945-1989.

New York: Cambridge University Press, 2008; xxv + 533 blz.;
ISBN 978-0-521-81997-8

Dit boek bevat een uitgebreide en grondige analyse van het in 1953 gecreëerde *United States Information Agency* (USIA), met als doel 'to tell America's story to the world', een bezigheid die heden ten dage onder de noemer 'public diplomacy' valt. De USIA maakte in de steeds heviger wordende Koude Oorlog gebruik van diverse vormen van informatie, propaganda, radiouitzendingen, tentoonstellingen, uitwisselingsprogramma's, verschaffen van beurzen aan buitenlandse studenten, enz. om het Amerikaanse verhaal aan de man te brengen. De auteur, verbonden aan de Universiteit van Zuidelijk Californië, analyseert het gebruik dat de opeenvolgende Amerikaanse regeringen van de USIA maakten, vanaf de 'Truman Years', toen het Agency tot stand kwam, tot en met 'The Second Reagan Administration' (1985-1989). Hij maakt daarbij gebruik van een schat aan officiële en niet-officiële gegevens uit talloze bronnen (waaronder ruim 100 interviews 'with veterans of public diplomacy'), die aan het eind van de studie worden vermeld. Hij begint zijn relaas met het memoreren van de fototentoonstelling 'The Family of Man', samengesteld door de Amerikaanse fotograaf Edward Steigen. Deze was in de jaren vijftig in vele landen buiten de Verenigde Staten te zien, als een vroege vorm van een Amerikaanse dialoog met de wereld. In de Epiloog komen o.a. het verscheiden van de USIA na de val van de Sovjetunie en het einde van de Koude Oorlog aan bod. Diverse maatschappelijke krachten waren

daar debet aan, zoals interne tegenstellingen in de organisatie zelf, financiële argumenten, 'blows from the left en blows from the right', enz. Het argument dat 'public diplomacy' een essentieel element hoorde te zijn 'in the regular foreign relations of state', sloeg in deze periode niet aan, des te minder waar de USIA zelf terugviel 'on talk of crisis and the strategic battle with Communism' in plaats van meer eigentijdse taken te beklemtonen. 'Neither the USIA's Cold War record, nor its distinguished performance in the Gulf War, nor innovative responses to the world of new media under the leadership of Carter's old Assistant Secretary of State, Joe Duffey, nor even a bid to demonstrate relevance by serving the ends of American business overseas could save the agency.' In de nacht van 30 september 1999, 'the USIA slipped silently into history'. De laatste pagina's bevatten een kritische beschouwing van het begrip 'public diplomacy', aan de hand van 'zeven lessen' die uit de praktijk van de USIA kunnen worden getrokken. (F.v.d.B.)

Bertelsmann Stiftung (red.): Asia Changing the World.

Gütersloh: Verlag Bertelsmann Stiftung, 2007; 237 blz.; 23,60 euro;
ISBN 978-389204-977-7

Deze bundel van een twintigtal artikelen is de weerslag van de *Asia-Pacific Weeks 2007*, die onder auspiciën van de Bertelsmann Stiftung plaatsvonden. Wetenschappelijk onderzoekers, ambassadeurs, politici en beleidsambtenaren werkten eraan mee. Het uitgangspunt was 'to look at Asia as a whole' (al kregen China en India toch aparte aandacht) en het doel was tot een duidelijker inzicht te komen hoe Azië 'erbij' stond en hoe Europa zich jegens Azië zou moeten

opstellen. In deel I, 'Asia's Potential as a World Power', komen de demografische dynamiek, de economische en technologische 'outlook' en de (potentiële) positie van Azië tegenover Europa in de mondiale machtsverhoudingen aan de orde. Deel II bevat artikelen over de uitdagingen waarvoor Azië zich gesteld ziet. In dit deel komen innerlijke zwakheden van Azië, zijn mobiliteit en de daarmee samenhangende (te verwachten) emigratie naar het westen, alsmede interne sociale spanningen, 'die diverse oorzaken hebben', aan de orde. Dit laatste leidt tot een verhandeling over de vraag: 'Is it possible to sustain Asia?', waarbij de auteur zich op China en India richt. Want ondanks de recente economische wonderen die in deze landen zijn verricht, zijn ze steeds kwetsbaarder voor 'significant environmental degradation and social upheaval' (blz. 106). In deel III, 'Asia's Soft Power', worden o.a. de Aziatische culturele verrichtingen en bijdragen, Aziatische waarden, normen en religies behandeld. Het laatste deel 'Answers to Asia' gaat nader in op wat de reactie van Europa zou moeten zijn op de huidige ontwikkelingen in Azië. De Europese Unie zou in het kader

van de huidige, 'globaliserende' betrekkingen, en tegen de achtergrond van de veranderingen in de wereld die door Azië worden gegenereerd, een sterkere eigen aanwezigheid in Azië moeten ontwikkelen, 'while developing a forward plan of action'. (F.v.d.B.)

Marc Hanneman, Sjoerd Keulen & Ronald Kroeze: Vals plat in de Oeral. Een zoektocht naar de oostgrens van Europa.

Soesterberg: Uitgeverij Aspekt, 2008; 424 blz.; 22,95 euro; ISBN 978-90-5911-785-9

Wat is Europa precies? Waar ligt de oostgrens van Europa? Drie jonge Groningse historici hebben in de zomer van 2007 door het (noord- en zuid-)oosten van Europa gereisd om antwoord te krijgen op deze actuele vragen. Ongetwijfeld hebben ze al in de collegebanken discussies gevoerd over de (politieke en geografische) grenzen van Europa. De reis was bedoeld om zelf op zoek te gaan naar deze grenzen en om de mening van bewoners te vragen. Een monsterreis in vier maanden, die begon in Groningen en eindigde op het Rus-

sische Sachalin, en waarop ruim tien landen en ruim dertig steden werden bezocht. Per stad beschrijven de auteurs hun ervaringen en de gevoerde gesprekken, afgewisseld met anekdotes en korte geschiedenislessen. Het antwoord op hun vraag hebben ze trouwens gevonden: er bestaat geen 'harde' Europese grens. De bewoners van het verre Sachalin voelen zich Europees, maar leven wel achter het Oeral-gebergte, in het zogenaamde Aziatische deel van Rusland. De grens van Europa kan volgens de auteurs zelfs al in Berlijn liggen: 'De Duitse hoofdstad was het brandpunt van de Koude Oorlog en verdeelde Europa veertig jaar lang in "goed" en "fout". De historische verschillen tussen West- en Oost-Europa [...] drukken nog steeds als een loden last op het huidige Europese Duitsland.' In de meest uiteenlopende gebieden vonden de avonturiers duidelijk Europese kenmerken en overall werden ze als mede-Europeanen ontvangen. Als er iets duidelijk is geworden door deze reis, dan is het dat 'Europa' een ongrijpbaar concept is: de afbakening van de grenzen hangt af van het perspectief dat men erop nahoudt. (M.d.L.)

RECTIFICATIE

In het artikel van Dick Leurlijk, 'Troepenakkoord tussen Amerika en Irak zet ook punt achter Iraakse bezetting Koeweit' (januarinummer 2009, blz. 59) is in het begin van de allerlaatste zin (zie blz. 59, rechterkolom, 10^{de} regel van onder) een fout geslopen.

De gehele zin had als volgt moeten luiden:

'Het wachten is nu nog op een resolutie van de Veiligheidsraad zelf waarin deze, onder verwijzing naar het akkoord, formeel een punt zet achter de bemoeienissen van de Raad met de situatie in Irak in de afgelopen *achttien jaar* – na in 2007 al het mandaat te hebben beëindigd van de wapeninspectieteams die in Irak actief zijn geweest.' [Eindred.]